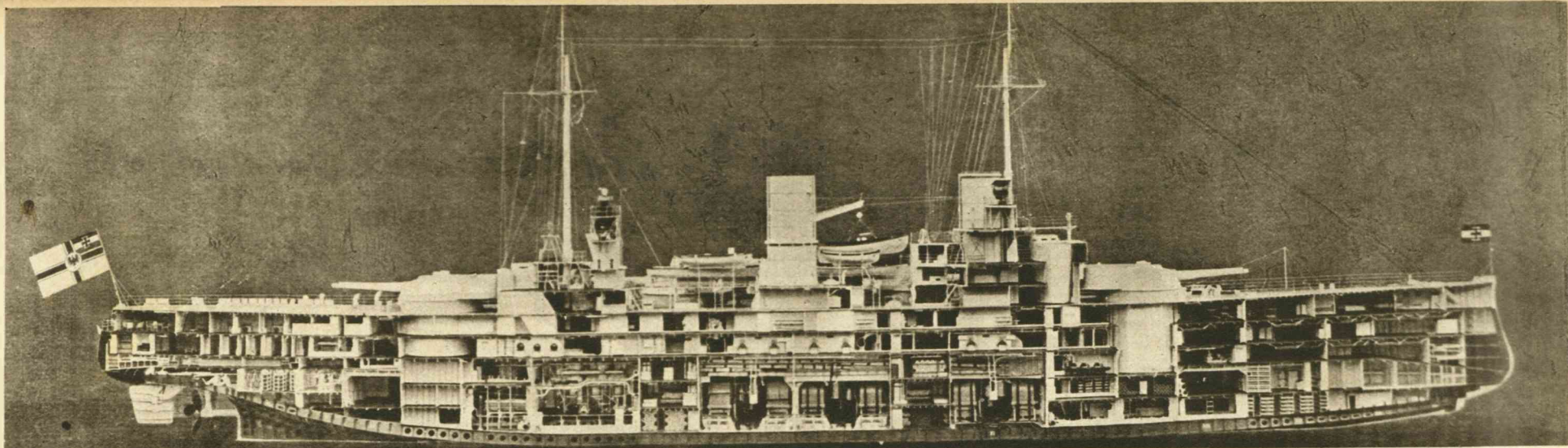

Dwarsdoorsnede van een pantserschip, die een goeden kijk geeft op de inwendige inrichting. De pantstorens zetten zich onder dek voort, waardoor de ammunitie beschermd is en zonder bezwaar naar boven geheschen kan worden.

HOE EEN PANTSERSCHIP WORDT GEBOUWD

Die zullen wel heel wat Nederlanders zijn, die zoo tennaastebij weten hoe een koopvaardij-schip gebouwd wordt, doch hoe een pantserschip, een van die groote zeemonsters, wier dreunende stem thans ook op onze stranden gehoord wordt, ontstaat, dat is vrijwel onbekend. Men is dan ook, hier in Holland, niet in de gelegenheid, om te zien hoe die waterreuzen groeien en afgewerkt worden. Onze marinewerven, en de particuliere werven, kunnen schepen van zoo groote afmetingen niet bouwen, en als straks het vaderland offers moet brengen, om, zooals het plan is, eenige van die groote pantserscheepen te laten bouwen, dan is het hoogst jammer, dat het niet hier te lande kan gebeuren en het geld daarvoor noodig, niet in Holland kan verdiend worden.

Wij zijn veraf van de tijden toen de fransche Minister Colbert, in het midden der zeventiende eeuw den scheepstimmerman Hubac naar Holland zond, om de wijze te leeren kennen, waarop onze voorouders hun oorlogsscheepen bouwden. Thans moet Holland zijn oorlogsscheepen uit het buitenland laten komen. Alvorens men een begin kan maken met den eigenlijken bouw van een pantserschip, zijn er eerst

heel wat berekeningen en teekeningen noodig, die ten doel hebben vorm, gewicht, indeeling, waterverplaatsing, kaliber der artillerie, pantsering enz. vast te stellen. Modellen in was en in hout ontstaan en worden weer gewijzigd, totdat men het eindelijk eens is over den bouw en meent de juiste afmetingen en plaatsing der verschillende onderdeelen te hebben gevonden.

Maar direct naar de teekeningen en modellen wordt een pantserschip niet gemaakt, want deze, die gewoonlijk op de schaal 1:100 zijn gebracht, zouden op die maat vergroot, op het materiaal toegepast, aanleiding kunnen geven tot onjuiste verhoudingen. Het gedeelte van een millimeter verschil, op de tekening en model niet storend, wordt in werkelijkheid dan verscheidene centimeters, en daarvan kan de ondergang en geringere vechtwarde der schepen afhangen.

Daarom gaat men als volgt te werk.

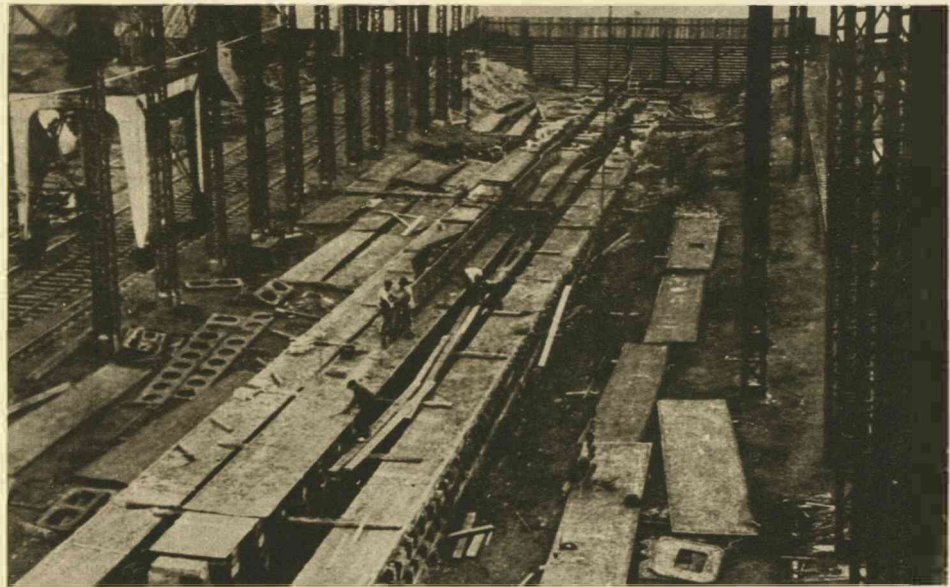
In een zaal zoo lang als het schip in werkelijkheid moet worden, wordt op een goed glad geschaafden houten vloer, bij wijze van spreken de plattegrond van het schip en zijn onderdeelen met krijt geteekend. Daarna maakt men houten modellen, volgens welke het staal bewerkt wordt.

Dit werk alleen al neemt maanden in beslag en moet met de grootste nauwkeurigheid geschieden daar anders groote storingen in den bouw zouden kunnen ontstaan.

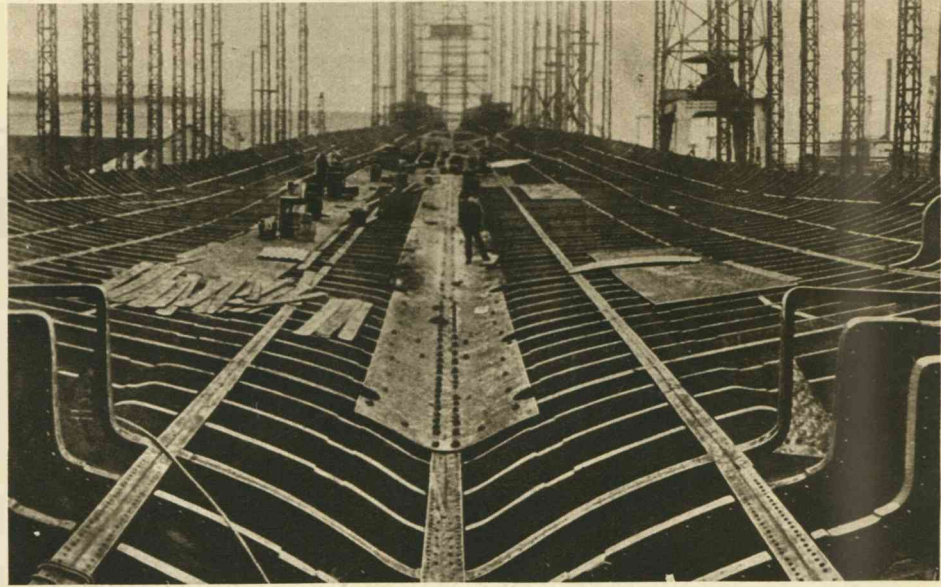
Voor een groot pantserschip wordt hiervoor alleen reeds / 250.000 uitgegeven.

Nu wordt de kiel gelegd op de werf die uit stevig metselwerk, eene helling heeft van 4—7 cM. per meter, om het schip bij den stapelloop te kunnen doen wegglijden. Daarna wordt de binnenkiel gelegd, die met de buitenkiel als het ware, de ruggestreng met de dwarsspanten of balken vormt, die ongeveer een meter van elkaar zijn aangebracht, en samengehouden worden door langsspanen of balken. De dwarsbalken zijn naar het midden het langste, naar de einden toe zijn ze wat kleiner. Op de dwars- en langsspanen wordt de binnen- en buitenwering aangebracht. Daartusschen is een open ruimte, die verdeeld is in schotten. Wordt de buitenste huid nu beschadigd, dan kan het water toch niet doordringen en wordt tegengehouden door de binnenste huid. De grootste linesschepen hebben zelfs drie huiden, zoodat men de romp daarvan het beste kan vergelijken met drie bakken, die wegens hun verschillende afmeting

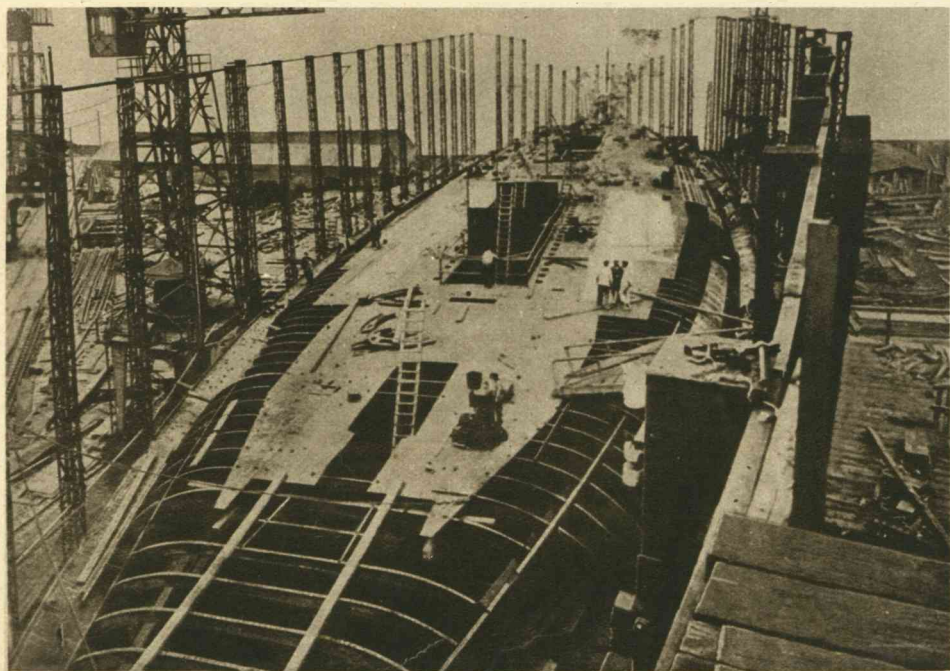
(Zie vervolg op pag. 6.)

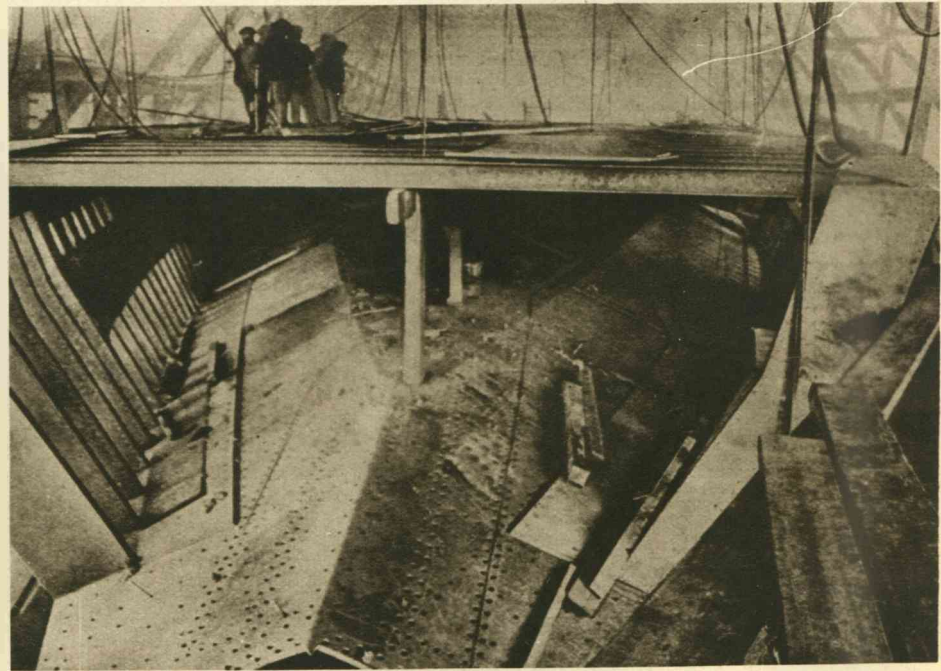
De kiel van den „waterreus" wordt gelegd. Men lette op de verbazende afmetingen der staalblokken.

De dwarse langsspanen en balken zijn aangebracht, de grootte, lengte en breedte van het pantserschip en de dikte van het staal komen hier goed op uit.

Het eerste pantserdek wordt gelegd. De gaten voor de schoorsteen zijn open gelaten.

Het eerste pantserdek is gereed, daarboven de steunbalken en 't tweede in voorbereiding.